

Bereken de meerwaarde van je bedrijf voor de omgeving

Gebiedscertificering voor ondernemers

In opdracht van de Taskforce Multifunctionele Landbouw heeft PPO Wageningen UR een methodiek voor gebiedscertificering ontwikkeld. Met dit systeem is het mogelijk om individuele bedrijven te certificeren voor hun bijdrage aan de kwaliteiten van de omgeving.

Grote meerwaarde voor bedrijven - en zeker voor multifunctionele ondernemers - is dat zij met behulp van het systeem hun bijdrage aan het gebied heel concreet en inzichtelijk kunnen maken. In Nationaal Landschap Het Groene Woud is de methodiek - die in principe in elke regio toepasbaar is - in de praktijk getest. Gebiedscertificering is in tegenstelling tot productcertificering nog een relatief onontgonnen terrein. Belangrijkste verschil tussen beide vormen van certificering is dat het bij productcertificering gaat om de kwaliteit van het product en de productiewijze en bij gebiedscertificering om de relatie van bedrijven met hun omgeving. In feite is het een vorm van bedrijfscertificering met betrekking tot een aantal omgevingsaspecten. En dat maakt de ontwikkeling van een generiek systeem met een algemene standaard een

heuse uitdaging. Immers: regio's hebben allemaal hun eigen gebiedskenmerken en in één regio opereren uiteenlopende bedrijfstypen.

People, planet, profit als centrale kapstok

In de ontwikkelde systematiek staan de drie traditionele duurzaamheidsthema's People, Planet en Profit centraal. Binnen deze drie domeinen zijn vijf thema's benoemd: beeldkwaliteit & cultuurhistorie, gemeenschap (People), natuur & landschap (Planet), economie & ondernemerschap en gastvrijheid & klanttevredenheid (Profit). Vervolgens zijn zowel voor grondgebonden bedrijven als voor niet-grondgebonden bedrijven binnen deze thema's meetbare criteria benoemd die nadrukkelijk aanvullend zijn op wet- en regelgeving.

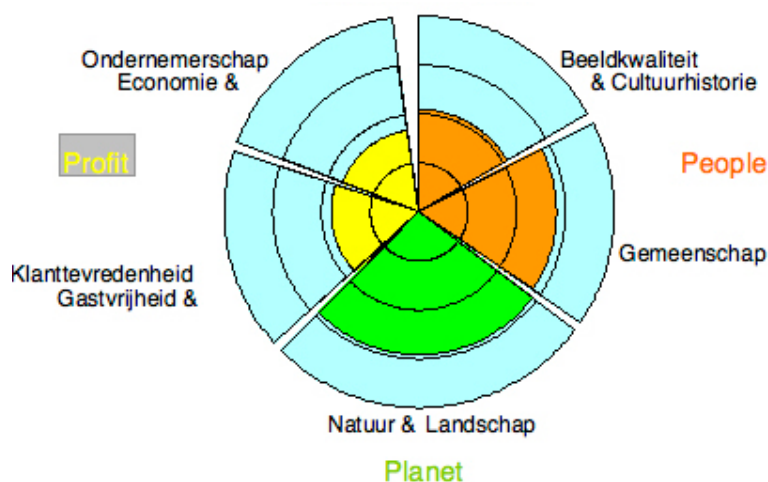

Frans van Beerendonk:

“Eenduidigheid is noodzakelijk om de gebiedscertificaten straks ook daadwerkelijk te kunnen verzilveren, bijvoorbeeld door een hogere productprijs.”

Voor het thema natuur en landschap gaat het dan bijvoorbeeld om het percentage van de bedrijfsoppervlakte dat bestaat uit natuur, of om gebruik van kenmerkende en streekeigen soorten. Voor gemeenschap gaat het om zaken als bijdrage aan het voorzieningenniveau voor de bewoners van het gebied en om de inzet voor relevante vrijwilligersorganisaties.

Eindresultaat is een vragenlijst met een redelijk aantal vragen per thema aan de hand waarvan via ja/nee-vragen getoetst kan worden hoe een bedrijf bijdraagt aan de kwaliteiten van het gebied waarin het ligt. Via een eenvoudige tool kan deze score per thema zichtbaar worden gemaakt in een cirkeldiagram. Binnen het ontwikkelde stramien is het bovendien mogelijk om rekening te houden met regionale kenmerken, maatwerk per gebied dus.

Werkenderwijs ontwikkelen

Belangrijk onderdeel van het project was de praktijkcasus die is uitgevoerd in Het Groene Woud. De ontwikkelde vragenlijsten zijn op diverse momenten bij en met ondernemers uit dit gebied getest. Op basis van deze ervaringen zijn vragenlijsten verbeterd en aangepast. Een van deze ondernemers was Frans van Beerendonk, aardbeienteler in Best. Van Beerendonk is positief over de ontwikkelde systematiek en hoopt dat dit een opmaat is voor een eenduidig landelijk systeem met regionale accentverschillen. Bijvoorbeeld wat betreft de exacte invulling van de criteria. “Eenduidigheid is noodzakelijk om de gebiedscertificaten straks ook daadwerkelijk te kunnen verzilveren, bijvoorbeeld door een hogere productprijs,” aldus Van Beerendonk. Op een aantal punten kan het ontwikkelde systeem nog verder vervolmaakt worden in de ogen van de aardbeienteler. Zo zou hij graag zien dat het aspect ‘beleving’ meer aandacht krijgt binnen het aspect Planet, bijvoorbeeld door

zaken als koeien in de wei of toegankelijkheid mee te nemen. Ook vraagt het thema People in zijn ogen om verdere verdieping: “Op dit moment gaat het vooral om participatie van de ondernemer in de sociale omgeving, maar het zorgdragen voor participatie van de economisch, sociaal en/of psychisch zwakkeren in de samenleving is in mijn ogen zeker zo belangrijk.”

De conclusie van Van Beerendonk, dat het systeem nog niet uitontwikkeld is, delen de onderzoekers met hem. Marcel Vijn, een van de onderzoekers van WUR-PPO: “Er zijn zeker nog verbeterpunten en aanvullingen mogelijk. Toetsing in andere regio’s met andere kenmerken en andere typen bedrijven leidt ongetwijfeld tot aanvullende vragen en aanpassingen. Maar daar is bij de ontwikkeling van de systematiek ook rekening mee gehouden, aangezien dit onlosmakelijk samenhangt met de wens om regionaal maatwerk te maken.”

Nut en noodzaak van gebiedscertificering

Interessant bij elke vorm van certificering is de vraag: wat levert het op? Daarbij kan gedacht worden aan hogere verkoopprijzen van regionale producten en diensten, maar ook aan hele andere voordelen. Zo kan gebiedscertificering bijvoorbeeld leiden tot voorkeursbehandeling bij het verstrekken van subsidies of vergunningen (bedrijven met een gebiedscertificaat krijgen bijvoorbeeld sneller een vergunning bij bedrijfsuitbreiding) of groene fiscale voordelen opleveren.

Welke deuren met een gebiedscertificaat daadwerkelijk open zullen gaan, is op dit moment niet te zeggen. De basis voor de systematiek waarmee bedrijven kunnen aantonen dat zij een positieve bijdrage leveren aan People, Planet en Profit in de eigen regio is er. Een basis die breed toepasbaar is en ruimte biedt voor een streekeigen invulling. Een instrument waarmee bedrijven duidelijk zichtbaar kunnen maken wat zij bijdragen aan de kwaliteiten van het gebied en dat bedrijven ook een handvat geeft om hun prestaties nog te verbeteren. Enkele belangrijke aspecten zijn echter nog niet ingevuld. Zoals wie de lathoogte bepaalt, hoe de controle gaat, hoe de handhaving en de eventuele sanctionering geregeld wordt. En wat de uiteindelijke voordelen worden. Juist de invulling van deze aspecten - eventueel op regionaal niveau - bepalen de mate waarin kosten en baten van het systeem in balans zijn. En daarmee bepalen ze de toekomstkansen van het instrument gebiedscertificering als zodanig. ■

Meer informatie: De nieuwe certificeringssystematiek is te vinden in het rapport 'Naar een nieuw instrument voor gebiedscertificering voor bedrijven'. Dit rapport is te downloaden op www.multifunctionelelandbouw.nl of via infoloketplatteland.nl, zoekterm 'gebiedscertificering'.